8.2.2024

Sosiaali- ja terveysvaliokunnalle

Keskuudessamme elävien noin 300 sotainvalidin ikääntyvästä ja nopeasti harvenevasta joukosta enemmistö on jatkuvan hoidon ja tuen tarpeessa. Sotilasvammalaki antaa heille oikeuden Valtiokonttorin kokonaan korvaamaan laitoshuoltoon. Käytännössä tämä oikeus ei aina toteudu, koska omasta maakunnasta ei enää löydy palveluntuottajaa, jolla olisi Valtiokonttorin kanssa sopimus sotilasvammalain mukaisen laitoshuollon järjestämisestä. Sotavammaisten hoitoa ja kuntoutusta varten pääosin 1980-luvulla rakennettu maakunnallisten sotainvalidien sairaskotien verkosto on jo harventunut ja uhkaa supistua edelleen hyvinvointialueiden vähentäessä muiden palvelujen ostoja niiltä.

Voidakseen säilyttää yhteyden puolisoonsa, lapsiinsa ja muihin läheisiinsä moni hoitoa tarvitseva sotainvalidi on joutunut valitsemaan ympärivuorokautisen palveluasumisen tai muun asumispalvelun välttääkseen muuttamisen kauas kotiseudultaan. Asumispalveluissa sotainvalidi joutuu itse maksamaan vuokran, jonka kustannuksia ei kuitenkaan voimassa olevan sotilasvammalain mukaan voida korvata.

Kustannukset asumispalveluista mukaan lukien vuokra jäävät säännönmukaisesti pienemmiksi kuin sotilasvammalain mukaisessa laitoshuollossa. Näin ollen uudet ympärivuorokautisen palveluasumisen turvautuvat sotainvalidit eivät lähtökohtaisesti lisää kustannuksia. Ottaen huomioon sotainvalidien vuotuisen 30 prosentin poistuman ja tällä hetkellä jo laitoshuollossa olevien sotainvalidien suuren osuuden on arvioitavissa, että lisäkustannukset uudistuksesta jäävät selvästi hallituksen esityksessä olevaa enimmäisarviota pienemmiksi.

Sotainvalidien Veljesliitto pitää ehdotettua sotilasvammalain 6 §:n 4 momentin muutosta tärkeänä ja kiireellisenä sotainvalidien lakisääteisten oikeuksien ja hoitomahdollisuuksien turvaamiseksi. Samalla se parantaa sotainvalidien yhdenvertaisuutta eri maakunnissa.

Sotilasvammalain 6 b §:n muutoksella ei ole vaikutusta sotainvalidien palveluihin, mutta se on tervetullut yhtenäistäessään korvausmenettelyä ja vähentäessään maksueriä ja hallinnollista työtä.

Lausunnon kohteena olevan lainmuutoksen käytäntöön saattaminen edellyttää, että siitä ja sen soveltamisesta Valtiokonttori antaa selkeät ohjeet hyvinvointialueille sekä tiedottaa asiasta sotainvalideille.

Sotainvalidien Veljesliitto

Seppo Savolainen
pääsihteeri